

Warszawa, 23 Styczeń 2011

Stanowisko Fundacji Rozwoju Kapitału Społecznego w sprawie przesłanego przez MEN projektu rozporządzenia dotyczącego pilotażowego programu Cyfrowa Szkoła.

Szanowni Państwo,

W związku z upublicznonym w piątek 20 stycznia projektem : "Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia pilotażu Rządowego Programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła” zwracamy się z uprzejmą prośbą o **uwzględnienie następujących zmian w projekcie:**

- a) Umożliwienie udziału w pilotażu szkołom niepublicznym;
- b) Zobowiązanie ORE do zapewnienia szkoleń dla nauczycieli **nie tylko** z wykorzystaniem komercyjnych narzędzi i systemów wykorzystywanych w edukacji (Windows, Microsoft Office, etc.) ale również szkoleń z zastosowania **dedykowanych dla edukacji** aplikacji i systemów bazujących na wolnym (a co za tym idzie bezpłatnym) oprogramowaniu edukacyjnym Linux (Otwarty System Edukacyjny SUGAR (DROPSY), Ubuntu, Gnome, Fedora);
- c) Doprecyzowanie zapisów co do których mogą powstać wątpliwości interpretacyjne;

Uzasadnienie:

- a) Biorąc pod uwagę **konstytucyjną zasadę równości wobec prawa** oraz wynikający z ustawy oświatowej **obowiązek Państwa** do zapewnienia wszystkim dzieciom wykształcenia na poziomie podstawowym, oraz

Co najistotniejsze, fakt iż zastosowane w niniejszym przypadku zróżnicowanie sytuacji szkół publicznych oraz niepublicznych, na niekorzyść tych ostatnich, nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Zarówno bowiem w świetle podstawowych zasad konstytucyjnych jak i zapisów ustawowych szkoły publiczne oraz niepubliczne powinny być traktowane w sposób jednakowy.

Zgodnie z art. 70 Konstytucji, w którym gwarantuje się prawo do nauki, rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne, natomiast obywatele i instytucje mają prawo zakładania takich szkół. W świetle wyrażonej w Konstytucji zasady równości wobec prawa, zapisy art. 70 tworzą domniemanie, że **szkoły niepubliczne traktowane powinny być przez organy państwa w taki sam sposób, a przynajmniej nie gorzej niż szkoły**

Biuro: ul. Poleczki 21, wejście D, 02-822 Warszawa
Tel.: (22) 545 05 11, Fax.: (22) 545 05 10

Siedziba: ul. Kijowska 1, wejście A, 03-738 Warszawa,

NIP: 527-23-95-104 / KRS: 0000134696

Regon: 015284164 / BZ WBK 20 1090 1056 0000 0001 0519 1141

publiczne. Założenie to znajduje pełne potwierdzenie w regulacji ustawowej do której odsyła art. 70 Konstytucji.

Jak bowiem stanowi art. 5. ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2004.256.2572 j.t.) „*Szkoła i placówka może być szkołą i placówką publiczną albo niepubliczną.*”. Zgodnie natomiast z art. 16 ust. 5 przytoczonej Ustawy obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkoły podstawowej i gimnazjum, publicznych albo niepublicznych. Co więcej, w myśl art. 85 ust. 1 Ustawy, **niepubliczne szkoły podstawowe i gimnazja z mocy samego prawa uzyskują uprawnienia szkoły publicznej** już z dniem rozpoczęcia działalności. W świetle przedstawionych przepisów Ustawy o systemie oświaty, tworzących ramy prawne dla działalności edukacyjnej w Polsce a jednocześnie stanowiących realizację wskazanego powyżej, konstytucyjnego prawa do nauki, jasne jest, że **intencją ustawodawcy było zrównania uprawnień oraz pozycji szkół publicznych oraz niepublicznych. Jedne i drugie należą bowiem razem należą do systemu oświaty.** Jeżeli zatem podejmowane są przez Państwo działania na rzecz polepszenia jakości edukacji w Polsce poprzez podniesienie kompetencji uczniów oraz nauczycieli w zakresie stosowania technologii informatyczno-komunikacyjnych, to **działania te także na etapie programu pilotażowego skierowane być powinny w równym stopniu do szkół publicznych i niepublicznych. Należy jeszcze raz podkreślić, że jakiegokolwiek różnicowanie w tym zakresie pozbawione jest podstaw prawnych.** Co więcej, stanowi ono naruszenie zasad przyjętych w obowiązującej regulacji systemu oświaty, oraz

Ze względu na **cel projektu** pilotażowego wskazany w uzasadnieniu: „ Program opiera się na założeniu, że jednym z podstawowych zadań współczesnej szkoły jest rozwijanie kompetencji uczniów przygotowujących ich do życia w społeczeństwie informacyjnym (...)” [uzasadnienie, str 1], oraz

Charakter pilotażowy programu opisany w uzasadnieniu: „Ze względu na fakt, że program ma charakter pilotażu i jest realizowany po raz pierwszy w takim zakresie przedmiotowym, **konieczne jest przebadanie różnorodnych modeli** zastosowania TIK w szkołach podstawowych” [uzasadnienie, str. 4], oraz

Mając świadomość **ogromnych trudności** jakie napotykają osoby fizyczne i stowarzyszenia rodziców prowadzących w Polsce niepubliczne wiejskie szkoły, niestety często ze strony administracji lokalnej i ponadlokalnej od początku istnienia w Polsce takich szkół, oraz

Jednocześnie, uwzględniając **olbrzymie zasługi** organów prowadzących, nauczycieli i osób wspierających niepubliczne szkoły wiejskie w dostarczaniu wysokiej jakości edukacji na tereny wykluczone pod wieloma względami przy jednoczesnym spełnianiu dodatkowej funkcji centrum rozwoju wsi i wzmocnienia tym samym lokalnego kapitału społecznego– **wielokrotnie podkreślane przez przedstawicieli MEN i władz lokalnych** zapraszanych na święta / rocznice szkół ,

Biuro: ul. Poleczki 21, wejście D, 02-822 Warszawa
Tel.: (22) 545 05 11, Fax.: (22) 545 05 10

Siedziba: ul. Kijowska 1, wejście A, 03-738 Warszawa.

NIP: 527-23-95-104 / KRS: 0000134696

Regon: 015284164 / BZ WBK 20 1090 1056 0000 0001 0519 1141

Dominik Granada

Prezes Zarządu

z wielkim zaskoczeniem przeczytaliśmy, że program pilotażowy nie będzie obejmował szkół niepublicznych. Zamieszczone uzasadnienie dla takiego wyboru [uzasadnienie, str.2] jest nie tylko bardzo skrótowe i pozbawione podstaw merytorycznych ale w wielu przypadkach dla osób prowadzących i wspierających wiejskie szkoły niepubliczne – wręcz obraźliwe. Podobnie należy traktować informacje uzyskane nieformalnie od przedstawicieli MEN, iż brak wciągnięcia szkół niepublicznych na listę pilotażu wiąże się z ich niewielką ilością (!). **Dyskryminowanie dzieci i osób zaangażowanych** w rozwój edukacji na wsi wydaje się być niezamierzonym skutkiem założeń przyjętych podczas tworzenia projektu pilotażu. Mamy nadzieję, że zostaną one wyeliminowane na etapie konsultacji społecznych.

- b) Zobowiązanie ORE do przygotowania szkoleń nie tylko z wykorzystaniem oprogramowania komercyjnego

Jeśli celem pilotażu [uzasadnienie, str. 4] ma być **sprawdzenie możliwie najszerszej palety** istniejących obecnie w zakresie wykorzystania TIK w szkole, nieodzownym jest takie przygotowanie szkoleń dla nauczycieli aby obejmowały one wszystkie dostępne rodzaje oprogramowania. Forsowane przez korporacje oprogramowanie komercyjne **posiadając zalety ma też kilka wad**: cena (czy ktoś sprawdził ile dodatkowych programów kupiły szkoły zaangażowane w program Kreatywna Szkoła w Jarocinie, poza tymi, które dostały od gminy?), brak możliwości zmian cech programu, powolne dostosowywanie się do potrzeb użytkowników czy wreszcie brak rozwiązań dla niszowych potrzeb z punktu widzenia skali narodowej czy globalnej. W tej niszy świetnie znajdują się programy i **systemy edukacyjne** bazujące na wolnym oprogramowaniu Linux – takie jakie SUGAR (Otwarty System Edukacyjny DROPSY, ponad 2,5 miliona użytkowników na świecie) dla szkół podstawowych i EduBuntu (oparte o Ubuntu) z przeznaczeniem dla wyższych klas szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych. Wielką zaletą zastosowania otwartych systemów edukacyjnych jest **dostęp do olbrzymiej ilości** treści i oprogramowania powstającego w różnych częściach świata, które po przetłumaczeniu można zaadaptować na potrzeby lokalne (po dostosowaniu do wymogów podstawy programowej). Dodatkową wartością tego rodzaju oprogramowania **jest położenie nacisku na aktywną rolę ucznia** (próbuj, naprawiaj, twórz, dziel się wiedzą) w przeciwieństwie do paradygmatu produktów komercyjnych (nie myśl →plug&play). Wreszcie o czym nie powinno się zapominać, projekty oparte o wolne oprogramowanie **generują wspólnotę** (nauczyciele, programiści, dzieci, rodzice, wolontariusze), która ma w dłuższej perspektywie znaczący wkład w **rozwój kapitału społecznego** i wzajemnego zaufania na których brak tak często w Polsce narzekamy. Z punktu widzenia wpływania na rozwój wybranych umiejętności wśród uczniów i społeczeństwa polskiego, **przynajmniej** dopuszczenie takiej alternatywy kształcenia wydaje się kluczowe. Należałoby również wziąć pod uwagę, że wolne i darmowe oprogramowanie jest dostępne dla każdego, **niezależnie od jego statusu majątkowego** – co jest istotne ze względu na zwalczania wykluczenia cyfrowego i ekonomicznego.

Biuro: ul. Poleczki 21, wejście D, 02-822 Warszawa
Tel.: (22) 545 05 11, Fax.: (22) 545 05 10

Siedziba: ul. Kijowska 1, wejście A, 03-738 Warszawa,

NIP: 527-23-95-104 / KRS: 0000134696
Regon: 015284164 / BZ WBK 20 1090 1056 0000 0001 0519 1141

c) Doprecyzowanie zapisów co do których mogą powstać wątpliwości interpretacyjne:

1. Obowiązek szkoły do zapewnienia Administratora sieci

- * Czy koszt można pokryć z dotacji?
- * Jeśli nie, czy koszt można wliczyć do wkładu własnego?
- * Czy obowiązek dotyczy tylko czasu trwania projektu?

2. Jaka ilość komputerów lub innych urządzeń przenośnych może / musi zakupić szkoła (załącznik 2 punkt a)?

- * Odpowiadając ilości uczniów w klasie / ach czwartej czy jeśli chce może więcej?

3. Jaka jest definicja „prezentacji multimedialnej” (załącznik 2 punkt 4)?

Czy prezentacja stworzona na komputerze w odpowiednim programie spełnia ten warunek?
Czy musi zostać wyświetlona przez projektor? Etc.

4. Jaka jest precyzyjna definicja „zestawu” (ilość, jakie dokładnie elementy są obowiązkowe)?

5. Modyfikacja zapisu w załączniku 2 punkt 2, podpunkt a, ostatni paragraf tak aby **odpowiadał** brzmieniu artykułu 4a ustawy o systemie oświaty.

W obecnej formie, poprzez użycie słowa 'oprogramowanie' na początku, **zawęża** – w porównaniu z ustawą, techniczne możliwości, zastosowania systemów bezpieczeństwa (szczególnie potrzebne w przypadku wariantu II zastosowania przenośnych komputerów poza klasą szkolną). Oprogramowanie wgrane na komputery **nie jest jedyną metodą** a zapis taki preferuje kilka dużych koncernów informatycznych i ich produkty.

6. Zakup szafek na komputery

Rozumiemy, że jeśli szkoła nie chce kupić szafek lub ma inne rozwiązanie dotyczące przechowywania i ładowania sprzętu może je również zastosować i nie ma obowiązku zakupu szafek.

7. Udostępnienie przygotowanych na poziomie centralnych:

- i) Formularza zgłoszeniowego dla szkoły – aby zapobiec zarzutom o nierówne traktowanie przy ocenie formalnej wniosków
- ii) Programu do losowania szkół (j.w.)
- iii) Wprowadzenie procedury odwoławczej (j.w.)

Biuro: ul. Poleczki 21, wejście D, 02-822 Warszawa
Tel.: (22) 545 05 11, Fax.: (22) 545 05 10

Siedziba: ul. Kijowska 1, wejście A, 03-738 Warszawa,

NIP: 527-23-95-104 / KRS: 0000134696
Regon: 015284164 / BZ WBK 20 1090 1056 0000 0001 0519 1141

8. Doprecyzowanie czym jest 'kontroler sieci' wymieniony w punkcie 10 załącznik 1 do rozporządzenia.

Czy chodzi o serwer? Oprogramowania? Czy sprzęt?

9. Nie jest także jednoznaczne użyte w załączniku 1 stwierdzenie: „...oprogramowanie do zarządzania zestawem mobilnych komputerów...”

O jakie zarządzanie chodzi? Jaki możliwości / wymagania ma spełniać takie oprogramowanie? Chodzi o zarządzanie w znaczeniu technicznym / sprzętowy, czy o przesyłanie i kontrolę nad treściami?

10. W tym samym załączniku należałoby doprecyzować użycie sformułowania: „opcjonalne”, czy jest to równoznaczne z dopuszczeniem niezrealizowania danego podpunktu i czy to szkoła może podjąć taką decyzję?

Z poważaniem,

Dominik Granada

Prezes Zarządu

Fundacja Rozwoju
Kapitału Społecznego
03-738 Warszawa, ul. Kijowska 1
NIP 627 23 95 104, Regon 015284164

Biuro: ul. Poleczki 21, wejście D, 02-822 Warszawa
Tel.: (22) 545 05 11, Fax.: (22) 545 05 10

Siedziba: ul. Kijowska 1, wejście A, 03-738 Warszawa,

NIP: 527-23-95-104 / KRS: 0000134696
Regon: 015284164 / BZ WBK 20 1090 1056 0000 0001 0519 1141